אגרות הראי"ה - כרך א' - אגרת פב

תמצית האגרת

תאריך ומקום: (תרס"ז) - יפו

נמען: אחיו, הרב דב בער הכהן קוק

הרב קוק כותב בכאב שמצוות אתרוג כמעט בטלה בגלל ההרכבה שהתחילו בה היוונים, ושמח על שזכה לעורר את התיקון בעזרת אתרוגי ארץ ישראל. לדבריו הגברת התשוקה לארץ ישראל היא מיסודות העבודה בדור, ואין לבדוק את מדרגת הכשרות של העולים, כי "את הפסולת תקיא הארץ".

עיקרי הדברים

- מצוות אתרוג וארץ ישראל.
- עידוד העלייה בלי לבדוק את העולים.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

(להרב ר' דוב הכהן קוק [אחיו של הרב קוק, הרב דב בער קוק] *שליט"א).*

ע"ד[1] האתרוגים, מה אומר לך, אחי אהובי, כמה הומה לבבי ע"ז[2], וכמה אשתוקק שיתרחב הענין. כי בעוה"ר[3] ע"י[4] התחלת היונים, שהרכיבו ראשונה את אילנותיהם כלאים, [מגדלי האתרוגים ביוון (בעיקר בקורפו), שהרכיבו אותם על עצי לימון; אתרוג מורכב פסול לארבעת המינים] והטעו את ישראל, נתבטלה כמעט מצות אתרוג לגמרי. כי דרכי הנטיעים החדשים הם דוקא ע"י כלאים, וכל האתרוגים הנמכרים בשוק באים מגננים שיודעים את תכנית המלאכה ע"פ[5] המדה האחרונה דוקא. ואיך לא יהמה הלב לראות כל ישראל מוטעים לעשות מצוה שלא כמאמרה, שבאמת אין בה מצוה, במקום שיש לנו דרך ע"י ישוב ארץ חמדתנו להעזר, שיהי'[6] בהמשך הזמן לכל ישראל אתרוגים כשרים בטוחים, עד אשר יופיע אור ד' וגואל צדק מקבץ פזורינו יבא ויגלה, ונבא כולנו להר הקדש ונשמח לפני ד' ממטעי אדמת קודש על מכון בית חיינו. ברוך המקום אשר לא בזה ולא שקץ ענות עני, ויבחר בשפל-אנשים כמוני לעורר רוח חיים בע"ה[7], להשיב לבצרון את המצוה הקדושה והחביבה הזאת, ועמה יחד הגברת חמדת תשוקת נעימת ארץ חמדה, אשר הביאני אליה ברב אור חסדו וטובו ב"ה[8], שזאת היא ג"כ[9] אחת מיסודי העבודה העקרית בדורנו להגביר תשוקת א"י[10] בלב ישראל באופן ממשי, כדי שיתרבו ממש עם ד' על אדמת הקודש לבא ולהתישב, להאחז בארץ בעבודה ובמסחרים ובכל

---

1 ע"ד - על דבר
2 ע"ז - על זה
3 בעוה"ר - בעוונותינו הרבים
4 ע"י - על ידי
5 ע"פ - על פי
6 שיהי' - שיהיה
7 בע"ה - בעזרת השם
8 ב"ה - ברוך השם
9 ג"כ - גם כן
10 א"י - ארץ ישראל

ארחות החיים. ואין לבדוק כלל על מדרגת הכשרות של הבאים, כי את הפסולת הגמורה תקיא הארץ, [על פי ויקרא יח, כח] והנותר בה קדוש יאמר לו, [ישעיהו ד, ג] ממש כמו שאין מזככים את המאכל מסיגיו הטבעיים לפני האכילה, כי"א[11] מוסרים את הדבר לכח החיים.

(עה"ק יפו ת"ו, תרס"ז).

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

11 כי"א - כי אם